

Παραγωγή γραπτού λόγου

Ε' - Στ' τάξη

Σύνθεση ποιήματος

11άρια ποιήματα

Από το βιβλίο « Η επανάσταση στη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος»
εκδόσεις Προοπτική, στο οποίο συμμετείχα ως συνεργάτης

Τάταρη Ξένια
5ο Δημοτικό Σχολείο Ηλιούπολης

Επιμέρους Στόχοι ως προς το γνωστικό αντικείμενο
και ως προς τη μαθησιακή διαδικασία.

1ο επίπεδο: Γνωρίζοντας και κατανοώντας γνώσεις)

- α) Να εξοικειωθούν περισσότερο με την ποίηση σε ελεύθερο στίχο
- β) Να δουλέψουν πάνω στο σπουδαίο αυτό ποίημα του Οδ. Ελύτη.
- γ) Να κατανοήσουν την τεχνική σύνθεσης ποιήματος με 11 λέξεις.
- δ) Να αντιληφθούν το ρόλο του ποιήματος ως τρόπου επικοινωνίας
- ε) Να αναλύουν και να συνθέτουν πληροφορίες και «εικόνες» που τους παρέχονται.

2ο επίπεδο: Διερευνώντας και εντοπίζοντας (δεξιότητες)

α) Να γράφουν μικρά ποιήματα με βάση τον κόσμο της εμπειρίας τους ή με βάση κάποιο άλλο ποίημα.

β) Να γράφουν ποιήματα με τρόπο που αυτά να ενδιαφέρουν τον αναγνώστη

γ) Να διαβάζουν και να κατανοούν ένα ποίημα

δ) Να μεταδίδουν αποτελεσματικά ιδέες με διευρυμένο λεξιλόγιο.

ε) Να μπορούν να ενεργοποιούν τη φαντασία και την εφευρετικότητά τους επεμβαίνοντας στο περιεχόμενο ενός ποιήματος σε επίπεδο ατομικής ή συλλογικής εργασίας.

στ) Να εκφράζουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους μέσα από το γραπτό λόγο

4ο επίπεδο: Μαθαίνοντας να υπάρχουν.

α) Να νιώσουν πόσο σημαντικό στη ζωή τους είναι μάθουν να εκφράζουν σκέψεις, όνειρα, επιθυμίες και συναισθήματα μέσα από το γραπτό λόγο.

β) Να επικοινωνήσουν μεταξύ τους

3ο επίπεδο: Επικοινωνώντας
(και συνεργαζόμενος με άλλους)

- α) Να αποκτήσουν εμπιστοσύνη στη σύνθεση ποιήματος με το δικό τους προσωπικό τρόπο.
- β) Να βιώσουν συναισθήματα χαράς και να τα εκφράσουν μέσα από τη σύνθεση ενός ποιήματος.
- γ) Να αναστοχαστούν και να μπορέσουν να αξιολογήσουν τη δραστηριότητα που πραγματοποίησαν

Θάλασσα

Μπλε

Αχ, θάλασσα!

Ήρεμα τα κύματα

Αγναντεύω το απέραντο πέλαγος

Ευτυχία!

Θάλασσα

Γαλήνια

θάλασσα, εσύ

Έχεις χρώμα γαλάζιο

Μου αρέσεις πάρα πολύ

Ευχαριστιέμαι

Μαργαρίτες

Κιτρινόλευκα

Τα λουλούδια

Ομορφαίνουν τη φύση

Τις κοιτάζω και ηρεμώ

Πίνακας

Θάλασσα

Μπλε

Αχ, θάλασσα!

Ήρεμα τα κύματα

Αγναντεύω το απέραντο πέλαγος

Ευτυχία!

Θάλασσα

Γαλήνια

θάλασσα, εσύ

Έχεις χρώμα γαλάζιο

Μου αρέσεις πάρα πολύ

Ευχαριστιέμαι

Μαργαρίτες

Κιτρινόλευκα

Τα λουλούδια

Ομορφαίνουν τη φύση

Τις κοιτάζω και ηρεμώ

Πίνακας

1ος στίχος → 1 λέξη

2ος στίχος → 2 λέξεις

3ος στίχος → 3 λέξεις

4ος στίχος → 4 λέξεις

5ος στίχος → 1 λέξη

1ος στίχος → Ένα χρώμα ή μια ιδιότητα

2ος στίχος → Ένα αντικείμενο ή ένα πρόσωπο
μ' αυτό το χρώμα ή την ιδιότητα

3ος στίχος → Περιγράψω το αντικείμενο

4ος στίχος → Τι κάνω ή πώς νιώθω
εγώ σχετικά με αυτό

5ος στίχος → Μια καταληκτική λέξη

Τα 11 άρια

του

ήλιου

Πραγματοποιήθηκε με την
ολοκλήρωση του ποιήματος

« Ήλιος ο ηλιάτορας »

Ανθολόγιο Ε΄ - Στ΄ Δημοτικού

Ώρα για κάτι δημιουργικό

Φτιάχνουμε ποιήματα για
τον ήλιο

V.K. Taylor

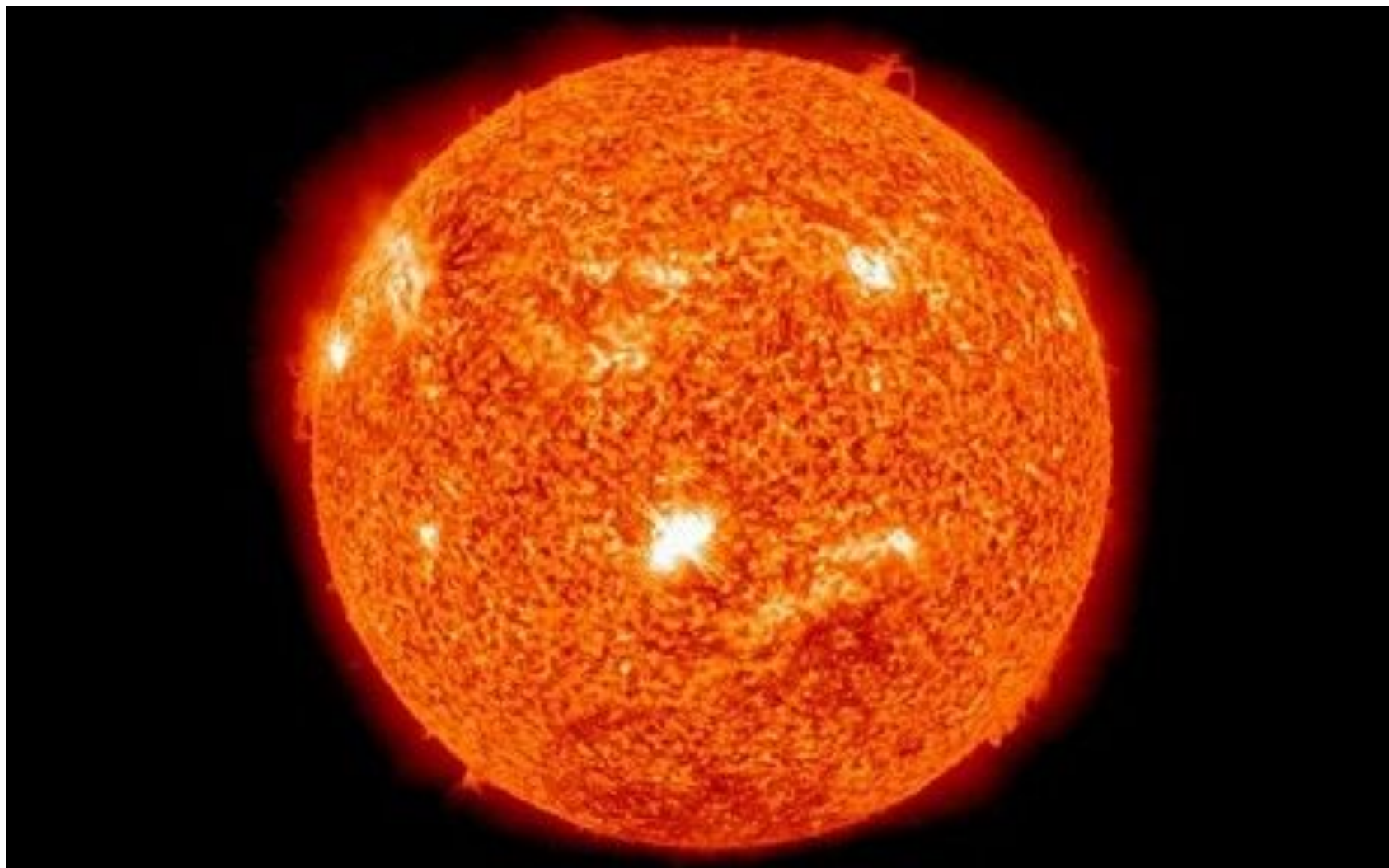

Τα σύννεφα θεόρατοι πανσέδες
γεμίσανε τον ουρανό
κι ο ήλιος πίσω απ' το βουνό
πάει να κρυφτεί, πουλί χρυσό

Ήλιε μου, καλοήλιε μου, στο καλό χρυσό πουλί
κι αύριο με την αυγή, στο μπαλκόνι στην αυλή μου
έλα μου χρυσό πουλί μου

Ο κόσμος σα να γέμισε καμπάνες
που κρέμονται απ' τον ουρανό
κι αχολογάει το δειλινό
γλυκό κελάηδισμα χρυσό

Ηλ ι ος

Ο Ηλιος
~ ~ ~ ~ ~

~ ~ ~ ~ ~
~ Ηλιατορα ~
~ Ο ηλιος ~
~ Εισαι πολυ φωτεινος ~
~ φωτια το ηλιου σου ~
~ Ακτινες ~
~ ~ ~ ~ ~

Ο Ηλιος

Ζωοιοση

Ακτωβιθε νιθε

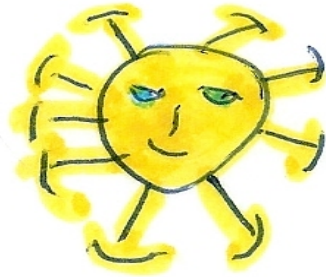
φοταυος καρπινουεσ ζελαινουτασ

το βασιλευα με ουλεναιφουα

Ηλιο φωτισα

Ο ήλιος

Κιτρίνο
χαρούμενε ήλιε
Είσαι ζωοδότης φωτεινός
Πόσο χαιρόμαι που αυτίνο
βολεύεις
Αυτίνο

Ο Ήλιος

Παμπερέ
Είσαι ζεστός
Έχεις χρώμα χρυσαφί
Νιώθω εσπχια που λαμπρύνει
Ονειρεύομαι

Θάλασσα

Η Θάλασσα

Γαλιζία

Καταληνική

Πεβεντοπίατρα

Λαίρομαι που

Ήρεμη

Θάλασσα

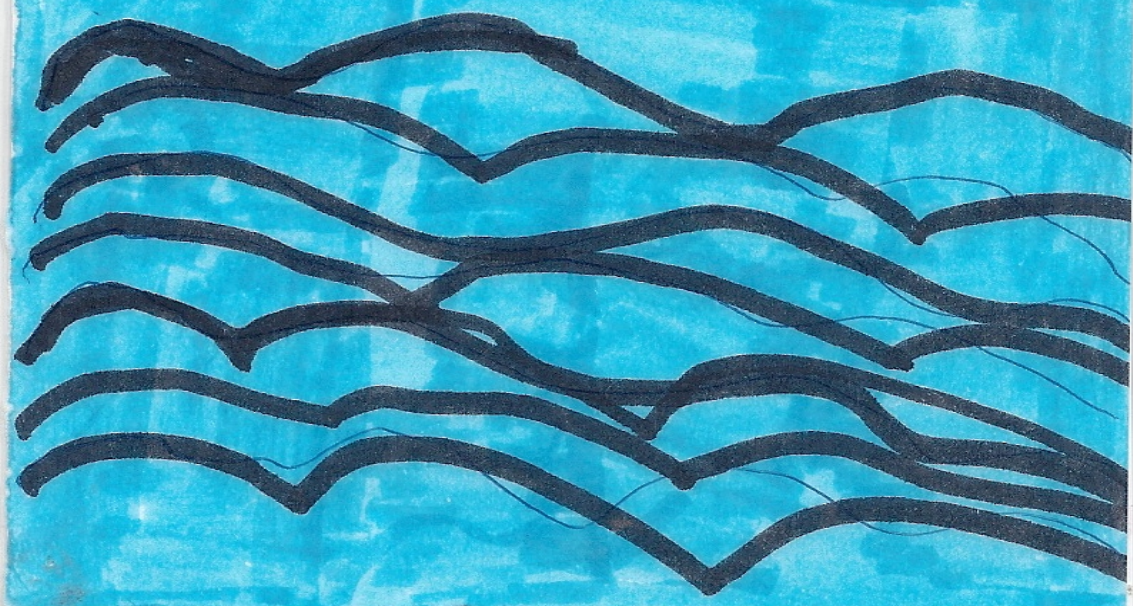
και φαρμακεία

υπάρχει πέλαγος.

Η ΘΑΛΑΣΣΑ

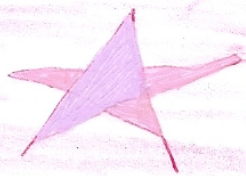
Χαράσια

Όμορφη θάλασσα
είναι καλή ηρεμή
Πόσο γε θαυμάζω εγώ
ονειρεμένη

Η Θάλασσα

Αφρισμένη
η θάλασσα
πίνει νερά δώθε
σε βλέπω και γαίρομαι
Χειμώνας!

Η Θάλασσα

Γαλήνια

Θάλασσα, εσύ

Έχεις χρώμα γαλάζιο
Μου αρέσεις παρα πολύ.

Ευχαριστίες

Ο ήλιος ο ηλιάτορας

ΑΦΗΓΗΤΗΣ

Ο ήλιος ο ηλιάτορας
ο πετροπαιχνιδιάτορας
από την άκρη των ακρώ
κατηφοράει στο Ταίναρο
Φωτιά 'ναι το πιγούνι του
χρυσάφι το πιρούνι του

Ο ΗΛΙΟΣ

Ε σεις στεριές και θάλασσες
τ' αμπέλια κι οι χρυσές ελιές
ακούτε τα χαμπέρια* μου
μέσα στα μεσημέρια μου
«Σ' όλους τους τόπους κι αν γυρνώ
μόνον ετούτον αγαπώ!»

ΑΝΕΜΟΙ

Άκου κι εμάς που μόλις εγυρίσαμε
νησιά και πολιτείες που γνωρίσαμε
Κρήτη και Μυτιλήνη Σάμο κι Ικαριά
Νάξο και Σαντορίνη Ρόδο Κέρκυρα
Σπίτια μεγάλα κι άσπρα σπίτια βουερά*
πάνω στη μαύρη πέτρα πάνω στα νερά
Ξάνθη Θεσσαλονίκη Βέροια Καστοριά
Γιάννενα Μεσολόγγι Σπάρτη και Μυστρά
Καμπαναριά και στέγες μες στη συννεφιά
κι όλα μαζί μια λύπη και μιαν ομορφιά

Οδυσσέα Ελύτη, Η Παναγιά τα πέλαγα (κολάζ)

τα χαμπέρια (το χαμπέρι): οι ειδήσεις ♦ βουερά (βουερός): γεμάτα θόρυβο, γεμάτα ζωή

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ

*Μέσα στο φως σου γίνομαι πουλί
και τραγουδώ όλη μέρα σαν το σπίνο.
Μιας πεταλούδας παίρνω τα φτερά
Τα θεία και ολόασπρα σαν το νέο το κρίνο.*

*Σφαλώ τα βλέφαρά μου, εντός μου φως.
Τ' ανοίγω, φως παντού, όλο φως τριγύρα,
και λέω: «Ηλιε, τι θάνατος λαμπρός
μες σε μια τέτοια, θεία φωτοπλημμύρα!*

*Μελισσάνθη
(προφητείες)*

[Να σ' αγναντεύω θάλασσα]

Το ποίημα που ακολουθεί είναι απόσπασμα από τον «Πρόλογο» της ποιητικής σύνθεσης του Βάρναλη Το φως που καίει. Το έργο αυτό, που πρωτοδημοσιεύτηκε το 1922 στην Αλεξάνδρεια, διακρίνεται για τον αγωνιστικό παλμό του και το κοινωνικό περιεχόμενο των ιδεών του. Ο ποιητής, μάλιστα, χρησιμοποίησε το ψευδώνυμο Δήμος Τανάλας.

Να σ' αγναντεύω, θάλασσα, να μη χορταίνω,
απ' το βουνό ψηλά
στρωτήν και καταγάλην και μέσα να πλουταίνω
απ' τα μαλάματά* σου τα πολλά.

Να 'ναι χινοπωριάτικον* απομεινέμ'ρ', όντας*
μετ' άξαφνη νεροποντή
χιμάει μες απ' τα σύννεφα θαμπωτικά* γελώντας
ήλιος χωρίς μαντύ*.

Να ταξιθεύουν στον αγέρα τα νησάκια, οι κάβοι,
τ' ακρόγιαλα σα μεταξένιοι αχνοί
και με τους γλάρους συνοδιά* κάποτ' ένα καράβι
ν' ανοίγουν να το παίρνουν οι ουρανοί.

μαλάματα (το μάλαμα): τα χρυσάφια, τα χρυσαφένια χρώματα ♦ **χινοπωριάτικον**: φθινοπωρινό ♦ **όντας**: όταν ♦ **θαμπωτικά**: με τρόπο εκθαμβωτικό ♦ **μαντύ**: μανδιάς ♦ (η) **συνοδιά**: συνοδεία

ΠΡΟΛΟΓΟΣ “ΣΤΟ ΦΩΣ ΠΟΥ ΚΑΙΕΙ”

*Να σ' αγναντεύω, θάλασσα, να μη χορταίνω
απ' το βουνό ψηλά
στρωτή και καταγάλανη και μέσα να πλουταίνω
απ' τα μαλάματά σου τα πολλά.*

*Να 'ναι χινοπωριάτικον απομεσήμερο, όντας
μετ' άξαφνη νεροποντή
χυμάει μες απ' τα σύννεφα θαμπωτικά γελώντας
ήλιος χωρίς μαντύ.*

*Να ταξιδεύουν στον αγέρα τα νησάκια, οι κάβοι,
τ' ακρόγιαλα σα μεταξένιοι αχνοί
και με τους γλάρους συνοδιά κάποτ' ένα καράβι
ν' ανοίγουν να το παίρνουν οι ουρανοί.*

*Ξανανιωμένα απ' το λουτρό να ροβολάνε κάτου
την κόκκινη πλαγιά χορευτικά
τα πεύκα, τα χρυσόπευκα, κι ανθός του μαλαμάτου
να στάζουν τα μαλλιά τους τα μυριστικά.*

*Κι αντάμα τους να σέρνουνε στο φωτεινό χορό τους
ως μέσα στο νερό
τα ερημικά χιονόσπιτα-κι αυτά μες στ' όνειρό τους
να τραγουδάνε, αζύπνητα καιρό.*

*Έτσι να στέκω, θάλασσα, παντοτεινέ έρωτά μου
με μάτια να σε χαίρομαι θολά
και να 'ναι τα μελλούμενα στην άπλα σου μπροστά μου,
πίσω κι αλάργα βάσανα πολλά*

Φιλία

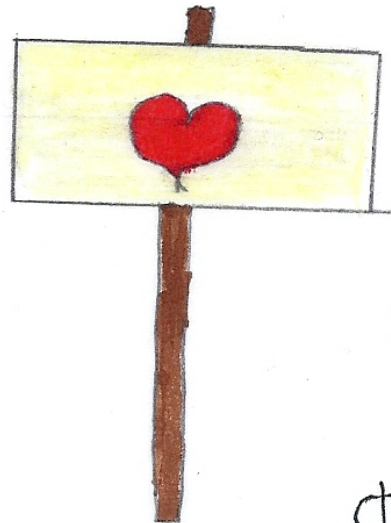
Μοναδική

η φιλία

Δυνατή σα βράχος

Προσφέρω το χέρι μου

Φίλε

Φωτεινή

Φιλία

Γλυκιά

η φιλία

Είναι παντού τριγύρω

Είμαι εκεί κοντά σου

κρατήσου!

Αμοιβή

Φιλία

Ασπρη

η φιλία

Απαντήσεις στους φόβους

Κρατιέμε να μην πέσω

Συναίσθημα

Λάμπρος

Η φίλια

Τέλεια

ή φιλία

Είναι γλυκιά πολύ

Ακούω την καρδιά σου.

Ευχαριστώ

Δημήτρα